

Sygn. akt I ACa 1613/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Łodzi I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: SSA Alicja Myszkowska

Sędziowie: SA Małgorzata Stanek (spr.)

SO del. Dariusz Limiera

Protokolant: st. sekr. sąd. Jacek Raciborski

po rozpoznaniu w dniu 29 kwietnia 2015 r. w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego**

przeciwko **I. S., M. G. (z domu S.), M. S. (1) i C. S.**

o zapłatę

na skutek apelacji strony powodowej

od wyroku Sądu Okręgowego w Piotrkowie Trybunalskim

z dnia 16 lipca 2014 r. sygn. akt I C 630/14

1. oddala apelację;

2. zasądza od (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego na rzecz I. S., M. G. (z domu S.), M. S. (1) i C. S. kwotę 5400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sygn. akt I ACa 1613/14

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 16 lipca 2014 roku Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim w sprawie z powództwa (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego przeciwko I. S., M. G. (z domu S.), M. S. (1), C. S. o zapłatę uchylił nakaz zapłaty w postępowaniu nakazowym wydany dnia 2 grudnia 2013 roku w sprawie INc 106/13 i oddalił powództwo, zasądził od powoda (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego na rzecz pozwanej I. S. kwotę 7.217 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, zasądził od powoda (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego na rzecz pozwanej M. S. (1) kwotę 7.217 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, zasądził od powoda (...) Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego na rzecz pozwanych C. S. i M. G. (z domu S.) kwotę 13.234 złotych tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 7.200 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy wyrok zapadł na podstawie poczynionych przez Sąd pierwszej instancji ustaleniach faktycznych, z których wynika, że w dniu 15 kwietnia 2002 r. Bank (...) S.A. Oddział w R. - obecnie (...) Bank S.A. udzielił G. S. kredytu nr 813 w kwocie 300.000 złotych. Kredyt został zabezpieczony wekslem in blanco kredytobiorcy poręczonym przez współmałżonka T. S.. Kredytobiorca nie uregulował w terminie i na warunkach przyjętych umową istniejącego zobowiązania. W związku z tym kredyt został postawiony w stan wymagalności.

Bank (...) S.A. z siedzibą w Ł. jako wierzyciel wystawił w dniu 20 sierpnia 2003 roku Bankowy Tytuł Egzekucyjny o nr 13/ (...)/03 wobec zobowiązanych do solidarnej zapłaty przez G. S. jako kredytobiorcę i T. S. z tytułu poręczenia wekslowego umowy kredytowej, który w dacie jego wystawienia opiewał na kwotę ogółem 340.812,55 złotych.

Na zobowiązanie to składał się niespłacony kapitał w wysokości 295.842,33 złotych, odsetki bankowe 44.915,22 złotych, zaległe prowizje 55 złotych. Od kwoty kapitału oraz odsetek bankowych Bank (...) S.A. z siedzibą w Ł. naliczał odsetki za zwłokę od dnia 5 lipca 2003 roku w wysokości odsetek ustawowych, które na dzień wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego wynosiły 13% w stosunku rocznym.

Sąd Rejonowy w Radomsku postanowieniem z dnia 24 listopada 2003 r. w sprawie I Co 759/03 zaopatrzył w/w tytuł egzekucyjny w sądową klauzulę wykonalności na rzecz Banku (...) S.A w Ł..

W dniu 17 października 2011 roku postanowieniem wydanym przez Sąd Rejonowy w Radomsku nadano klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) 13/ (...)/03 wystawionemu w dniu 20 sierpnia 2003 roku przez wierzyciela Bank (...) S.A. w Ł. - na rzecz (...) Bank S.A. z siedzibą w W.. Wniosek o nadanie klauzuli wykonalności został złożony przez wierzyciela (...) Bank S.A. w W. w dniu 3 października 2011 roku.

Bankowy Tytuł Egzekucyjny stanowił podstawę do prowadzenia egzekucji z sprawie oznaczonej sygn. akt KM 56/04 oraz KM 178/08.

Na mocy postanowienia z dnia 22 stycznia 2008 roku postępowanie egzekucyjne prowadzone pod sygn. KM 56/04 zostało przekazane do prowadzenia Komornikowi Sądowemu przy Sądzie Rejonowym w Radomsku B. P.. Komornik Sądowy B. P. prowadziła postępowanie egzekucyjne pod sygnaturą KM 178/08. Postanowieniem z dnia 25 stycznia 2010 roku postępowanie egzekucyjne zostało umorzone wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Tytuł egzekucyjny zwrócono wierzycielowi. Postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego zostało doręczone Kancelarii prawnej obsługującej wierzyciela w dniu 3 lutego 2010 roku

Zgodnie z Postanowieniem Sądu Rejonowego w Radomsku z dnia 28 czerwca 2012 r. sygn. akt I Ns. 5 11/12 o stwierdzenie nabycia spadku po zmarłej dnia 23 maja 2011 r. G. S., spadek nabyli jej mąż T. S. w 1/4 części oraz jej dzieci I. S., M. S. (2), M. S. (1) i C. S. po 3/16 części każdy z nich.

Wierzytelność objęta Bankowym Tytułem Egzekucyjnym, umową sprzedaży wierzytelności z dnia 30 września 2011 roku, została sprzedana przez wierzyciela (...) Bank S.A. na rzecz D. Niestandaryzowanego Sekurytyzacyjnego Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego z siedzibą w W.. Na mocy zawartej umowy D. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wszedł w prawa dotychczasowego wierzyciela w zakresie zobowiązań wynikających z zawartej umowy kredytowej. Strony umowy w Aneksie nr (...) w § 1 ust. 3 ustaliły, iż dniem przeniesienia wierzytelności jest dzień 12 stycznia 2012 r. w której to dacie wierzytelność przeniesiona na nabywcę wynosiła 336.736,28 złotych.

Zmiana wierzyciela została ujawniona w księdze wieczystej Nr (...).

O dokonany zbyciu wierzytelności (...) Bank Spółka Akcyjna - zbywca oraz nabywca D. Niestandaryzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. zawiadomił pozwanych i wezwał do dobrowolnej spłaty zadłużenia.

Zadłużenie nie zostało uregulowane. W związku z tym, że dług nie został uregulowany w całości wierzyciel D. Niestandardyzowany Sekurytyzacyjny Fundusz Inwestycyjny Zamknięty z siedzibą w W. wystawił w dniu 1 sierpnia 2013 roku W. z Ksiąg Rachunkowych o nr (...), w którym stwierdził istnienie wymagalnych wobec pozwanych wierzytelności na dzień 18 listopada 2013 roku na łączną kwotę 407.101,13 złotych.

W dniu 11 lipca 2013 roku pozwany T. S. zmarł.

Sąd Okręgowy mając na uwadze powyższe okoliczności wskazał, że powód reprezentowany przez pełnomocnika wnosił o zasądzenie od pozwanych w postępowaniu nakazowym kwoty 407.101,13 złotych wraz z odsetkami z uwagi na nieuregulowanie wierzytelności kredytowej zaciągniętej 2002 roku przez G. S., a poręczonej przez T. S.. Powód wykazał, że pozwani są spadkobiercami zmarłej G. S., a powód nabył wierzytelność od kredytodawcy. Powód wykazał również, że w dniu 1 sierpnia 2013 roku wystawił W. z Ksiąg Rachunkowych nr (...), w którym stwierdził istnienie wymagalnych wobec pozwanych wierzytelności na łączną kwotę 407.101,13 złotych i z uwagi na okoliczność, iż objęta wyciągiem wierzytelność nie została spłacona powód wystąpił z pozwem w postępowaniu nakazowym.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy, dysponując załączonymi przez powoda dokumentami uznał, że zachodzą przesłanki do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym, ponieważ wyciągi z ksiąg rachunkowych funduszu sekurytyzacyjnego, o których mowa w art. 194 ustawy z dnia 27.05.2004 r. o funduszach inwestycyjnych stanowią podstawę wydania nakazu zapłaty w postępowaniu nakazowym.

W zarzutach od wydanego przez Sąd nakazu zapłaty pozwani podnieśli zarzut przedawnienia roszczenia dochodzonego przez powoda, wskazując, iż roszczenie uległo przedawnieniu w dniu 27 stycznia 2013 roku.

Sąd Okręgowy uznał, iż podniesiony przez pozwanych zarzut przedawnienia jest skuteczny. W stosunku do kredytobiorcy G. D. T. S. było prowadzone postępowanie egzekucyjne na podstawie bankowego tytułu wykonawczego wystawionego przez kredytobiorcę Bank (...) S.A., opatrzonego sądową klauzulą wykonalności. Postanowieniem wydanym dnia 25 stycznia 2010 roku, Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Radomsku umorzył postępowanie egzekucyjne wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji. Tytuł wykonawczy został zwrócony wierzycielowi. Postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego zostało doręczone wierzycielowi w dniu 3 lutego 2010 roku.

Zdaniem Sądu pierwszej instancji, od tej właśnie daty należy liczyć okres przedawnienia. Postanowienie o umorzeniu zostało doręczone wierzycielowi i nie podjął on żadnej czynności zmierzającej do kontynuowania postępowania egzekucyjnego. W świetle powyższego wierzytelność dochodzona przez powoda uległa przedawnieniu z dniem 4 lutego 2013 roku.

Niezależnie od przytoczonych okoliczności Sąd Okręgowy wskazał na brzmienie art. 823 k.p.c., który stanowi, że postępowanie egzekucyjne umarza się z mocy prawa, jeżeli wierzyciel w ciągu roku nie dokonał czynności potrzebnej do dalszego prowadzenia postępowania lub nie zażądał podjęcia zawieszono postępowania. Termin powyższy biegnie od dnia dokonania ostatniej czynności egzekucyjnej, a w razie zawieszenia postępowania od ustania przyczyny zawieszenia. Termin roczny należy przy tym liczyć od dnia ostatniej czynności dokonanej przez organ egzekucyjny, a nie od czynności dokonanej przez wierzyciela. Bez względu na to czy organ egzekucyjny wyda postanowienie o umorzeniu postępowania w przypadku bezczynności wierzyciela, czy też nie, to następuje ono z chwilą zaistnienia przewidzianych prawem warunków.

Sąd pierwszej instancji podkreślił, że z akt komorniczych Km 178/08 wynika, że już w dniu 6 października 2009 roku zostało umorzone postępowanie egzekucyjne do nieruchomości dłużników, wierzyciel nie podejmował żadnych czynności i nie zaskarżył postanowienia komornika o umorzeniu postanowienia z dnia 25 stycznia 2010 roku. W ocenie Sądu pierwszej instancji niedoręczenie dłużnikom tegoż postanowienia nie wpływa na bieg terminu przedawnienia. Poza tym przepisy postępowania egzekucyjnego nie nakładają na komornika obowiązku doręczenia dłużnikowi postanowienia o umorzeniu wstępowania, ponieważ skargę na czynności komornika może złożyć strona lub inna osoba, której prawa zostały przez czynności lub zaniechanie komornika naruszone bądź zagrożone.

Sąd Okręgowy wskazał, że termin przedawnienia może ulec przerwaniu i następuje to między innymi w przypadku wystąpienia przez bank do sądu z wnioskiem o nadanie bankowemu tytułowi egzekucyjnemu klauzuli wykonalności, która to czynność miała miejsce w niniejszej sprawie. Wierzyciel wystąpił w październiku 2011 roku do Sądu Rejonowego w Radomsku z wnioskiem o nadanie klauzuli wykonalności i Sąd postanowieniem wydanym dnia 17 października 2011 roku nadał klauzulę wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu nr (...) / 03 na rzecz (...) Bank S.A. z siedzibą w W..

Niezależnie od powyższego, w ocenie Sądu Okręgowego, w rozpoznawanej sprawie nie doszło jednak do skutecznego nadania klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu na rzecz wierzyciela G. (...) Bank, ponieważ w dacie wystąpienia z wnioskiem do Sądu Rejonowego w Radomsku dłużniczka G. S. nie żyła (zmarła w maju 2011 roku), a zatem w dacie nadawania klauzuli wykonalności nie posiadała zdolności sądowej i wnioski o nadanie klauzuli wykonalności winien w stosunku do niej zostać odrzucony. Sąd pierwszej instancji podkreślił, że z uwagi na nieskuteczne nadanie klauzuli wykonalności bankowemu tytułowi egzekucyjnemu na rzecz wierzyciela G. (...) Bank, nie doszło do przerwania biegu przedawnienia i dochodzenie roszczeń przeciwko spadkobiercom dłużniczki G. S. jest bezskuteczne i podlega oddaleniu.

Mając na uwadze przytoczone powyżej okoliczności Sąd Okręgowy na podstawie art. 496 k.p.c. uchylił nakaz zapłaty i oddalił powództwo.

Odnosząc się do stanowiska powoda, iż dochodzona wierzytelność jest zabezpieczona hipotekami umownymi, Sąd Okręgowy wskazał, że powód nie wskazywał w pozwie, że dochodzone roszczenie wywodzi z tego tytułu, nie wskazywał, że pozwani są dłużnikami rzeczowymi, nie precyzował roszczenia z tej podstawy, a z uzasadnienia pozwu wynikało jednoznacznie, że żądanie wydania nakazu zapłaty wynika z wystawionego przez powoda wyciągu z ksiąg rachunkowych.

Sąd Okręgowy zaznaczył, że postępowanie nakazowe charakteryzuje się określonymi regularni i w toku rozpoznawania sprawy po wniesieniu zarzutów, sąd nie może zasądzić należności dochodzonej w tym postępowaniu na innej podstawie faktycznej niż określona przez powoda, a w szczególności zasądzić należności nie udowodnionej dokumentem stanowiącym podstawę żądania wydania nakazu zapłaty. Stosownie do treści art. 495 § 2 k.p.c. w toku postępowania nie można występować z nowymi roszczeniami zamiast lub obok dotychczasowych. Jednakże w razie zmiany okoliczności powód może żądać zamiast pierwotnego przedmiotu sporu jego wartości lub innego przedmiotu, a w sprawach o świadczenie powtarzające się może nadto rozszerzyć żądanie pozwu o świadczenia za dalsze okresy.

Zdaniem Sądu Okręgowego, powód jako podstawę swojego żądania wskazał wyciąg z ksiąg rachunkowych, w którym pozwani figurowali jako dłużnicy powoda, zaznaczając jednocześnie, że zabezpieczeniem dochodzonej wierzytelności są ustanowione hipoteki umowne na nieruchomości położonej w miejscowości G., stanowiącej własność T. S., I. S., M. S. (2), M. S. (1) i C. S.. Powód nie sprecyzował w pozwie, iż swoje żądanie wywodzi od pozwanych jako od dłużników rzeczowych, natomiast wyciągi z ksiąg wieczystych wskazujące na ustanowienie hipotek umownych zostały złożone dopiero przy piśmie z dnia 7 lipca 2014 roku, bez wskazania, że nastąpiła zmiana okoliczności w rozumieniu art. 495 § 2 k.p.c.

Niezależnie od powyższego, Sąd Okręgowy zaznaczył, że obciążenie hipotekami umownymi dotyczy wszystkich pozwanych, w tym również T. S., co do którego pozew został odrzucony.

Mając na uwadze wszystkie przytoczone powyżej okoliczności Sąd pierwszej instancji oddalił powództwo jako niezasadne.

O kosztach procesu Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 98 k.p.c., zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Apelację od powyższego wyroku wniósł powód zaskarżając go w całości i zarzucając mu:

1) naruszenie przepisów postępowania, które mogło mieć istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie:

a) art. 495 § 2 k.p.c. poprzez jego błędne zastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy, wobec braku spełnienia zasadniczego elementu hipotezy powołanej normy prawnej, tj. zmiany okoliczności, która uzasadniałaby żądanie zamiast pierwotnego przedmiotu sporu - jego wartości lub innego przedmiotu,

b) 319 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy w sytuacji uznania zasadności zarzutu przedawnienia roszczenia wobec pozwanych jako dłużników osobistych i wobec tego brak ograniczenia ich odpowiedzialności jedynie do obciążonych nieruchomości;

c) 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 207 § 6 k.p.c. poprzez uznanie, iż twierdzenia powoda na okoliczność odpowiedzialności pozwanych jako dłużników rzeczowych i dowody zgłoszone na tę okoliczność, w tym wraz z pismem procesowym z dnia 3 lipca 2014 roku, wobec specyficznych reguł postępowania nakazowego zwłaszcza na etapie zainicjowanym zarzutami od nakazu zapłaty, nie mogły stanowić podstaw do rozstrzygnięcia sprawy, bowiem podstawy odpowiedzialności pozwanych jako dłużników rzeczowych nie były udowodnione dokumentem będącym podstawą do żądania wydania nakazu zapłaty;

d) art. 233 § 1 k.p.c. poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów, a nadto dokonaną w sposób niewszechstronny, tj.:

- pominięcie przy rozpoznawaniu zarzutu przedawnienia roszczenia okoliczności pozostawiania przez pozwanych dłużnikami rzeczowymi powoda, która to okoliczność wynikała z treści uzasadnienia pozwu, wyciągu z ksiąg rachunkowych powoda, zawiadomienia o ujawnieniu zmiany wierzyciela hipotecznego w księdze wieczystej, wydruku z centralnej bazy ksiąg wieczystych oraz odpisu z ksiąg wieczystych mających walor dokumentów urzędowych;
- pominięciu przy rozpoznawaniu zarzutu przedawnienia roszczenia okoliczności braku stwierdzenia prawomocności postanowienia komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Radomsku B. P. spowodowanej brakiem doręczenia postanowienia dłużnikom i w konsekwencji błędne ustalenie w zakresie początku biegu terminu przedawnienia roszczenia dochodzonego w niniejszym postępowaniu, skutkiem czego powództwo zostało oddalone

2) naruszenia przepisów prawa materialnego, a mianowicie:

a) 117 § 2 k.c. w zw. z art. 124 § 2 k.c. w zw. z art. 363 k.p.c. polegające na błędnym ustaleniu, iż początek biegu terminu przedawnienia roszczenia przysługującego powodowi rozpoczął bieg w dniu doręczenia postanowienia o zakończeniu postępowania egzekucyjnego prowadzonego przeciwko poprzednikowi prawnemu pozwanych, a nie w dniu uprawomocnienia się przedmiotowego postanowienia, na skutek upływu terminu do jego zaskarżenia stronom postępowania w tym wierzycielowi i dłużnikowi i w konsekwencji uznanie, iż roszczenie powoda jako przedawnione podlegało oddaleniu,

b) art. 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 26 czerwca 2009 roku, poprzez jego niezastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy do oceny zarzutu przedawnienia roszczenia dochodzonego przez Powoda,

c) art. 65 ustawy o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 26 czerwca 2009 roku poprzez jego niezastosowanie w okolicznościach niniejszej sprawy do oceny podstawy prawnej odpowiedzialności pozwanych w świetle przytoczonych przez powoda okoliczności faktycznych,

d) art. 71 ustawy o księgach wieczystych i hipotece w brzmieniu sprzed nowelizacji z dnia 26 czerwca 2009 roku poprzez jego niezastosowanie i pominięcie wynikającego z tej normy domniemania istnienia prawa wynikającego z

wpisu hipoteki, które obejmuje, jeżeli chodzi o odpowiedzialność z nieruchomości, także wierzytelność zabezpieczoną hipoteką.

W następstwie powyższych zarzutów skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie od pozwanych na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych za pierwszą i drugą instancję, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy w tym zakresie Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja strony powodowej nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd Apelacyjny aprobuje i uznaje za własne ustalenia faktyczne Sądu pierwszej instancji, a także podziela rozważania prawne Sądu Okręgowego.

W pierwszej kolejności rozważone zostaną zarzuty naruszenia prawa procesowego, gdyż ewentualne uchybienia w tym zakresie mogą się przełożyć na prawidłowość ustaleń faktycznych będących podstawą orzekania o żądaniu pozwu, a nadto ocena trafności zastosowania prawa materialnego i jego wykładni jest możliwa wtedy, gdy stan faktyczny został prawidłowo ustalony. Wskazać przy tym jednak należy, że wszystkie wywiedzione w apelacji zarzuty koncentrują się głównie na niezasadnym w ocenie skarżącego przyjęciu przez Sąd pierwszej instancji przedawnieniu dochodzonego roszczenia, jak również nieorzeczeniu o drugim żądaniu, które skarżący rzekomo wywodził z przedstawionej przez siebie podstawy faktycznej.

Niezasadny jest zarzut naruszenia prawa procesowego – art. 233 k.p.c., którego powód upatruje w pominięciu przy rozpoznawaniu zarzutu przedawnienia roszczenia okoliczności pozostawiania przez pozwanych dłużnikami rzeczowymi powoda, która to okoliczność wynikała z treści uzasadnienia pozwu, wyciągu z ksiąg rachunkowych powoda, zawiadomienia o ujawnieniu zmiany wierzyciela hipotecznego w księdze wieczystej, wydruku z centralnej bazy ksiąg wieczystych oraz odpisu z ksiąg wieczystych mających walor dokumentów urzędowych oraz pominięciu przy rozpoznawaniu zarzutu przedawnienia roszczenia okoliczności braku stwierdzenia prawomocności postanowienia Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Radomsku B. P. spowodowanej brakiem doręczenia postanowienia dłużnikom i w konsekwencji błędne ustalenie w zakresie początku biegu terminu przedawnienia roszczenia dochodzonego w niniejszym postępowaniu skutkiem czego powództwo zostało oddalone.

Zaznaczyć należy, że sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według swego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Jak trafnie przyjmuje się przy tym w orzecznictwie sądowym, jeżeli z określonego materiału dowodowego sąd wyprowadza wnioski logicznie poprawne i zgodne z doświadczeniem życiowym, to ocena sądu nie narusza reguł swobodnej oceny dowodów (art. 233 § 1 k.p.c.) i musi się ostać, choćby w równym stopniu, na podstawie tego materiału dowodowego, dawały się wysnuć wnioski odmienne. Tylko w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub, gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo-skutkowych, to przeprowadzona przez sąd ocena dowodów może być skutecznie podważona (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27.09.2002 r., sygn. akt II CKN 817/00, LEX nr 56906). Dla skuteczności zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. nie wystarcza stwierdzenie o wadliwości dokonanych ustaleń faktycznych, odwołujące się do stanu faktycznego, który w przekonaniu skarżącego odpowiada rzeczywistości. Konieczne jest tu wskazanie przyczyn dyskwalifikujących postępowanie sądu w tym zakresie. W szczególności skarżący powinien wskazać, jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłuszne im je przyznając (por. Sąd Najwyższy min. w orzeczeniach z dnia: 23 stycznia 2001 r., sygn. akt IV CKN 970/00, LEX nr 52753, 12 kwietnia 2001 r., sygn. akt II CKN 588/99, LEX nr 52347, 10 stycznia 2002 r., sygn. akt II CKN 572/99, LEX nr 53136).

Zdaniem Sądu Apelacyjnego wywody zawarte w apelacji wniesionej przez stronę powodową w przedmiotowej sprawie stanowią w istocie jedynie nieprzekonującą polemikę z ustaleniami i oceną dowodów dokonanymi przez Sąd pierwszej instancji. Brak jest bowiem podstaw do uznania twierdzeń skarżącego, iż w przy uwzględnieniu

biegu terminu przedawnienia konieczne było doręczenie postanowienia w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego z dnia 25 stycznia 2010 roku nie tylko wierzycielowi, ale i dłużnikom. Tymczasem dla uprawomocnienia się postanowienia o umorzeniu postępowania egzekucyjnego nie ma to znaczenia. Przede wszystkim bowiem wskazać należy, że wprawdzie zakres podmiotów, które mogą wnieść skargę na czynności komornika jest dość szeroki, i niewątpliwie skarga na czynności komornika sądowego przysługuje co do zasady także dłużnikowi, jednakże umyka uwadze skarżącego, że uprawnienie do wniesienia konkretnej skargi przysługuje stronie, jak i innej osobie, której prawa zostały przez czynność lub zaniechanie komornika naruszone bądź zagrożone. Ustawa wprost uzależnia zatem uprawnienie do wniesienia skargi na czynności komornika od naruszenia prawa lub jego zagrożenia wskutek czynności lub zaniechania komornika. Trudno uznać, że poprzez umorzenie postępowania egzekucyjnego interes prawny pozwanych (dłużników w postępowaniu egzekucyjnym) uległ jakimkolwiek zagrożeniu. Trzeba podzielić zatem ocenę Sądu Okręgowego, że niedoręczenie tegoż postanowienia również dłużnikom nie ma wpływu na bieg przedawnienia. W niniejszej sprawie dłużnicy nie mieliby bowiem gravamen w zaskarżeniu rozstrzygnięcia, które dla nich de facto było korzystne.

Nie można też czynić zarzutów błędnej oceny zgromadzonych w sprawie dowodów poprzez nieuwzględnienie przez Sąd Okręgowy dokumentów wskazujących na obciążenie nieruchomości pozwanych hipoteką, a tym samym uzasadniających kwalifikację okoliczności faktycznych, które wskazywały, iż powód dochodzi roszczenia nie tylko od pozwanych jako dłużników osobistych, ale i rzeczowych. Pomijając już prekluzję w tym zakresie jaka rządzi postępowaniem nakazowym (art. 495 § 2 k.p.c.), to wbrew stanowisko wywiedziony zarzut nie potwierdza błędnej oceny zgromadzonego materiału dowodowego. Argumentacja na poparcie powyższego twierdzenia de facto dowodzi, iż skarżący podważa przede wszystkim brak orzeczenia o całości żądania wywiedzionego w pozwie.

Jednak i z tym zarzutem nie można się zgodzić. Zgodnie bowiem z art. 321 § 1 k.c. sąd nie może wyrokować co do przedmiotu, który nie był objęty żądaniem, ani zasądzać ponad żądanie. W orzecznictwie i literaturze wskazuje się, że przepis ten daje wyraz tradycyjnej zasadzie wyrokowania statuującej zakaz orzekania ponad żądanie, a także zasadzie dyspozycyjności, która przejawia się w tym, że sąd jest związany granicami żądania powództwa i nie może w tym wypadku dysponować przedmiotem procesu przez określenie jego granic niezależnie od zakresu żądania ochrony przez powoda. Zgodnie z art. 321 § 1 k.p.c. sąd ma obowiązek orzec bądź to negatywnie, bądź to pozytywnie o całym przedmiocie sporu (żądania). Samo pojęcie żądania określa art. 187 § 1 k.p.c., stanowiąc, że pozw powinien m.in. zawierać dokładnie określone żądanie oraz przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie. Sąd powinien dbać o prawidłowe sformułowanie żądania pozwu, aby wiadomym był zakres rozpoznania i orzekania w sprawie. Nie budzi wątpliwości wyrażony w art. 321 § 1 k.p.c. zakaz orzekania ponad żądanie. Wprawdzie zgodnie przyjmuje się, że granice żądania określa m.in. wysokość dochodzonych roszczeń, co oznacza, że sąd nie może zasądzić ponad żądanie, a więc uwzględnić roszczenie w większej wysokości niż żądał powód, również wtedy, gdy z okoliczności sprawy wynika bez wątpienia, że powodowi przysługuje świadczenie w większym rozmiarze. Przepis art. 321 § 1 k.p.c., określając granice wyrokowania, wskazuje jednak także, że nie można wyrokować co do rzeczy, która nie była przedmiotem żądania. Żądanie powództwa określa więc nie tylko jego przedmiot, lecz również jego podstawa faktyczna. Zasądzenie sumy pieniężnej, która wprawdzie mieści się w granicach kwotowych powództwa, lecz z innej podstawy faktycznej, stanowi orzeczenie ponad żądanie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 1949 r. sygn. akt Wa.C. 163/49, opubl. (...) 1950, nr 3, poz. 61). Wyrok uwzględniający powództwo na zasadzie faktycznej, na której powód ani w pozwie, ani w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji nie opierał powództwa, stanowi zasądzenie ponad żądanie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2007 r., sygn. akt II CSK 344/07, LEX nr 388844).

Mając na uwadze powyższe, biorąc pod uwagę przede wszystkim treść pozwu, podzielić należy pogląd Sąd pierwszej instancji, że powód nie wskazywał w treści pozwu, że wywodzi swoje roszczenie z tytułu zabezpieczenia wierzytelności hipotekami umownymi. W pozwie skarżący nie powołał się na fakt, że pozwani są dłużnikami rzeczowymi, a z jego uzasadnienia wynika jedynie i jednoznacznie, że żądanie wydania nakazu zapłaty opiera się na podstawie wystawionego przez powoda wyciągu z ksiąg rachunkowych (k. 6). Sama okoliczność, iż powód wytaczając powództwo podał, że dochodzona wierzytelność jest zabezpieczona hipotekami na nieruchomości należącej do pozwanych, nie

oznacza samo przez się, że roszczenie przez skarżącego wywodzone jest właśnie z tego tytułu. Zwrócić przy tym należy uwagę, że orzeczenie na które powołuje się skarżący w treści apelacji – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2006 roku (sygn. akt II CSK 205/2006, opubl. OSNC 2007/9/139), w którym Sąd Najwyższy wskazał wprawdzie, że jeżeli po wniesieniu zarzutów od nakazu zapłaty okaże się, że zobowiązanie wekslowe pozwanego nie powstało, sąd powinien uwzględnić powołany w pozwie stosunek podstawowy także wtedy, gdy podstawą żądania powoda był weksel wystawiony w celu zabezpieczenia innego stosunku prawnego łączącego strony nie można odnieść do okoliczności faktycznych sprawy. W stanie faktycznym tamtej sprawy to pozwani przede wszystkim kwestionowali w zarzutach od nakazu zapłaty stosunek podstawowy, co pozwoliło tym samym stronie powodowej na ustosunkowanie się do wywiedzionych zarzutów, w przedmiotowym postępowaniu z taką sytuacją zaś nie mamy do czynienia. Nie ulega przy tym wątpliwości, że każda sprawa musi być rozpatrywana indywidualnie i w granicach sformułowanego żądania.

Reasumując podzielić należy wnioski Sądu Okręgowego, że w samym pozwie brak jest jakichkolwiek żądań opartych na fakcie ustanowienia hipotek na nieruchomości pozwanych. Dostrzec przy tym należy już jedynie marginalnie, że żądanie w tym przedmiocie winno być nie tylko inaczej sprecyzowane, ale i ograniczone do wysokości kwot objętych zabezpieczeniem czyli do 270.000 złotych.

Powyższe pozwala na stwierdzenie, że Sąd pierwszej instancji prowadził postępowanie dowodowe z poszanowaniem opisanych w art. 233 k.p.c. reguł oceny dowodów, a zarzuty powoda nie zdołały tej oceny skutecznie podważyć.

Z powyższych też względów za niezasadny należy uznać zarzut naruszenia art. 495 § 2 k.p.c., którego skarżący upatruje w błędnym zastosowaniu w okolicznościach niniejszej sprawy, wobec braku spełnienia zasadniczego elementu hipotezy powołanej normy prawnej, tj. zmiany okoliczności, która uzasadniałaby żądanie zamiast pierwotnego przedmiotu sporu - jego wartości lub innego przedmiotu, skoro bowiem jak wyżej wskazano powód nie powołał w treści pozwu jako podstawy faktycznej żądania z tytułu odpowiedzialności rzeczowej pozwanych. Z tych też względów zarzuty art. 319 k.p.c. jak i 217 § 2 k.p.c. w zw. z art. 207 § 6k.p.c. nie mogły odnieść zamierzonego rezultatu.

Przechodząc do wywiedzionych zarzutów - naruszenia prawa materialnego art. 117 § 2 k.c. w zw. z art. 124 § 2 k.c. w zw. z art. 363 k.p.c., jak już wyżej wskazano, brak było podstaw do podzielenia zarzutu skarżącego, iż w sprawie nie doszło do przedawnienia roszczenia strony powodowej. Skoro postanowienie o umorzeniu postępowania egzekucyjnego w sprawie zostało doręczone wierzycielowi w dniu 3 lutego 2010 roku, a ten nie podjął żadnych czynności w tym okresie, które skutkowałyby skutecznym przerwaniem biegu przedawnienia to roszczenie uległo przedawnieniu, jak ustalił to sąd pierwszej instancji, z dniem 4 lutego 2013 roku. Sama zaś okoliczność nie doręczenia przedmiotowego postanowienia dłużnikom, w ocenie Sądu Apelacyjnego, pozostaje bez wpływu na bieg tego przedawnienia.

W końcu mając na uwadze, że brak było podstaw do uwzględnienia wyżej wskazanych zarzutów w zakresie odpowiedzialności rzeczowej dłużników zarzuty naruszenia art. 71, 65 oraz 77 ustawy o księgach wieczystych i hipotece uznać należy za bezprzedmiotowe.

Z tych wszystkich względów apelacja strony powodowej jako niezasadna podlegała oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd Apelacyjny orzekł na podstawie art. 98 § 1-3 k.p.c. w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. oraz § 2 ust. 1 i 2, § 6 pkt 7 oraz § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenie przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013, poz. 461) i zasądził od powoda na rzecz strony pozwanej kwotę 5.400 złotych, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Sąd Apelacyjny nie znalazł przy tym podstaw do uwzględnienia wniosku o przyznanie tak podwójnej stawki wynagrodzenia na rzecz pełnomocnika, jak i przyznania odrębnego wynagrodzenia na rzecz każdego z pozwanych. Zwrócić w tym miejscu należy uwagę, iż pozwani w sprawie występują jako współuczestnicy materialni. W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że instytucja współuczestnictwa polega na dopuszczalności podmiotowego łączenia kilku roszczeń w jednym procesie, a większa liczba osób występujących po stronie powodowej lub po stronie pozwanej nie odbiera procesowi charakteru jednej sprawy. W przypadku współuczestnictwa

materialnego rozliczeniu podlegają koszty zastępstwa procesowego w wysokości odpowiadającej wynagrodzeniu jednego pełnomocnika, zarówno wówczas gdy współuczestnicy przegrywają spór (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 5 października 2010 r., sygn. akt I PZ 24/10, LEX 1218198), jak i gdy występują po stronie wygrywającej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 7 kwietnia 2011 r., sygn. akt IV CZ 142/10, LEX 785282 i z dnia 12 lipca 1980 r., sygn. akt II CZ 79/80, opubl. OSNC 1981/2-3/37).